

Ročník 13
Číslo 2/2021

NÁŠ ZPRAVODAJ

Obsah:

2 - 7	Slovo paní ředitelky
8 - 11	Zprávy z pobytové služby Domov pro osoby se zdravotním postižením (oddělení Z1, Z2, Z3, Z4)
12 - 15	Zprávy z pobytové služby Domov se zvláštním režimem (oddělení P1, P2, P3)
16 - 17	Zprávy z pobytové služby Chráněné bydlení
18	Momentky z terapeutických dílen
18	Sociální okénko

Slovo paní ředitelky

Před Vámi je další číslo našeho zpravodaje.

A vzhledem k tomu, že v březnu tohoto roku jsem podala rezignaci na místo ředitelky s účinkem k 30.6.2021, ráda bych se ještě jednou podívala na průběh naší společné cesty.

Ta cesta začínala 3. srpna 2000.

Hned na začátku jsme si velmi racionálně uvědomili, že je nutná proměna, a to proměna všeho.

V první řadě proměna ubytovacího standardu, která byla již na začátku limitována tím, že zámek je kulturní památkou a druhá budova pavilonu je situována v prostředí kulturní památky.

Pozornost bylo nutné zaměřit i na krásný areál zámeckého parku a lesa o rozloze téměř 15 ha, který je součástí našeho zařízení.

Nejdůležitější byla však proměna života našich klientů, což s sebou neslo i proměnu přístupu k nim. Jen za mého působení byli tito lidé nálepkováni – např. v oblasti oslovování, jako chovanky - chovanci, uživatelky – uživatelé, klientky – klienti; holky; bábinky...

Jak bylo napsáno výše, našim prvním cílem bylo změnit celkové prostředí, ve které klienti žijí, mnohdy celý svůj život.

Popíšu situaci, ve které jsem se ocitla po mém nástupu do funkce ředitelky 3.8.2000.

Budova zámek

– přeplněné pokoje (14-lůžkové až 16-lůžkové), kde nebyly šatní skříně.

Na oknech fialové brokátové závěsy, kovové postele, na kterých byly fialové brokátové přehozy, dále noční stolek a všudypřítomný zápach.

Během dne bylo nemyslitelné, že by si některý z klientů na vzorně zastlanou postel byť jen sedl a to, že by s v ní chtěl odpočinout? Nepřipadalo v úvahu.

Šatní skříně klientů byly na chodbách a klienti od nich neměli klíče. Ty měl personál.

O klíček do vlastní skříně klientky poslušně žádaly personál. Byla situace, kdy na chodbě žádala klientka pracovníci o klíč od skříně a ta se jí ptala, jestli bude hodná, když jí ten klíč dá. Klientce v té době bylo přes 50 let. Byla to klientka, která přišla z Prahy Krče se skupinou hluchoněmých žen. Tato se vyjadřovala, i když trochu komplikovaně.

Součástí některých pokojů byly klece, klecová lůžka a v nich klientky. Ve službách bylo velmi málo personálu. Když byla nemocnost, byla situace, kdy na 104 klientek byly ve službě 3 jen pečovatelky. Dnes nemyslitelné.

Budova pavilonu

- zde byly 8-lůžkové pokoje, toalety i koupelny zůstaly tak, jak byly postaveny v roce 1984.

Vzpomínám si, jak jsem procházela Pavilonem. Před sebou vidím dveře do pokoje a v nich bylo okénko. Jednalo se o tzv. izolační místnost.

Nikdy nezapomenu na ten pohled – zamčená nahá klientka, kovová otlučená postel a místo toalety jen mísa. A opět smrad.

Na vánoce se klientkám kupovaly plyšové hračky a ručníky – vše bylo vesměs stejné, prý... „aby si nezáviděly...“.

Ale musím říct, že to byl rok 2000. A nedělám si iluze, že to takto bylo jen u nás.

Na začátku jsem musela také řešit i to, že klientky byly fackované.

Ano, facka za to, že se klientka podívala na chodbu a viděla procházet ředitelku. Asi to prezentovala pracovníci a ta se možná tím cítila nějak ohrožená, a tak paní Marta dostala pořádnou facku právě ve chvíli, kdy jsem se ocitla u dveří.

Ještě ten den byl s pracovníci ukončen pracovní poměr v tomto zařízení.

A další a další ...

Při tom všem jsem měla velké štěstí, že se mi podařilo vytvořit dobrý pracovní tým vedoucích pracovníků. S nimi jsem pak mohla probírat a co je důležitější také realizovat nově nastavené cíle.

Podařilo se výrazně zvýšit počet pracovníků, snížit počet klientů, přehodnotit poskytované služby.

Naším dalším cílem bylo vytvoření komunit na jednotlivých odděleních. To byl nesmírně důležitý krok. Díky tomu přestala být péče o klienty nepřehledná až anonymní.

Zpočátku se k tomu pracovníci stavěli s nedůvěrou, ale takto zřízené komunity výrazně přispěly ke zlepšení kvality života klientů. Došlo k rozvoji jejich individuality, ke vzájemnému zlepšení vztahů a komunikaci mezi klienty navzájem a mezi klienty a personálem, který v jednotlivých komunitách pracuje.

Klienti se lépe orientují v chodu zařízení a mohou se adresně obracet se svými problémy a cíli na konkrétní pracovníky.

V komunitě pracuje s klienty stálý personál (ve většině případů jde především o klíčového pracovníka a jeho zástupce) a každá komunita vykazuje určitá specifika – dle složení klientů, dle jejich zájmů a možností, které souvisí s jejich zdravotním, mentálním a psychickým stavem.

Při práci v komunitě je také dostatečný prostor pro individuální práci.

Významné bylo rozšíření pobytové služby o službu Chráněné bydlení. Je to služba, kterou jsme zpočátku zaváděli bez podpory zřizovatele, a proto jsme to řešili

pronajímáním bytů. Mým cílem bylo umožnit klientům, kteří toho byli schopni, s větší či menší podporou začít život jinde – mimo brány našeho zařízení. Vést normální život s jeho radostmi i nástrahami.

V současné době máme 7 pronajatých bytů a 1 byt je pořízený z prostředků zřizovatele. Celkem tedy 8 bytů, z toho 3 v Boskovicích a 5 v Šebetově. V těchto bytech žije 23 našich původních klientů a 2 klientky, které přišly z domácího prostředí. Ačkoliv příprava klientů na bydlení nebyla vždy lehká, klienti by se do zařízení již nevrátili. Někteří chodí do práce, někteří si jen užívají klid a soukromí. Během svého „nového života“ se naučili spoustu dovedností a osvojili si také nové kompetence (vaření, práce na počítači, péči o domácnost, soužití v bytovém domě, pohyb na veřejných místech apod. Jsou spokojení, a to je nejdůležitější.

S tímto projektem jsme začínali vlastně již na začátku mého působení zde, kdy pro mě bylo zřejmé, že jsou tu i klientky, které by za určité podpory byly schopné žít mimo zařízení. Byla to dlouhá cesta, ale krásná. V roce 2002 bylo v rámci začínající přestavby zařízení dobudováno formou vestavby budovy Pavilon oddělení P3, kam bylo vybráno 17 klientek. S těmi pak započala průběžná příprava na samostatné bydlení. Učili se používat varné konvice, pracovat se žaluziemi, mikrovlnkou, lednicí... Nikdy nezapomenu na to, když byly přestěhovány do pokojů, kde najednou bydlely ve 2-lůžkových pokojích, jen jeden byl 3-lůžkový pokoj. A já trávila večer s nimi ve společenské místnosti. Řešili jsme např. hygienu.

Klientky byly zvyklé zhruba jednou za 14 dní dostat tzv. balíčky (což bylo čisté prádlo zabalené do ručníku) a na pokyn personálu bylo koupání.

Vysvětlovala jsem jim, že nyní si mohou sami brát prádlo ze skříně a sprchovat se večer nebo ráno. Že je to jen o jejich rozhodnutí. Ale to je jen jedna jediná oblast, které jsem se teď dotkla, bylo toho více.

Původně toto zařízení bylo pouze pro ženy. Snažila jsem se o to, aby život vevnitř zařízení odpovídal životu za bránou. A tam přece žijí ženy i muži. Dalším krokem bylo tedy připravit se na možnost, že budeme přijímat i muže. Nejprve bylo nutné tento záměr vysvětlit personálu. Vůbec to neuvítali s nadšením, ale to je pochopitelné. Zvyk je železná košile.

Noví klienti nám to také neusnadňovali. Bylo nutné do našeho pracovního týmu přizvat externího psychologa. Je nutné zdůraznit, že součást psychologického poradenství při této práci je nezbytná.

Ruku v ruce s tím jsme také začali řešit sexualitu našich klientů. Toto téma se buď neřešilo vůbec, nebo se jen o něm šeptalo. A to ani nechci hovořit o tom, že představy pracovníků o sexualitě mentálně postižených byly někdy opravdu až absurdní. Bylo to opravdu velké tabu.

Ale život je přece i o tom. A i v této oblasti si bylo potřeba uvědomit, že naši klienti jsou lidé se všemi potřebami. Navázali jsme spolupráci s odborníci na sexualitu MP a uspořádali základní seminář pro všechny pracovníky našeho zařízení.

Cílem bylo uvědomit si, že i „oni“ mají stejné potřeby jako běžní lidé a je o tom třeba kompetentně mluvit. Nebát se toho, pojmenovat to.

Postupně v rámci vzdělávání pokračovaly semináře na toto téma a ke spolupráci jsme také prizvali opatrovníky a rodinné příslušníky.

Navazující semináře už byly specializované na přímou péči a až poslední stupeň absolvovala také část zdravotnických pracovníků.

Zpracovali jsme „Protokol sexuality“.

Začali jsme podporovat partnerské soužití. Uspořádali jsme dvě svatby a v našem zařízení spokojeně žily 3 stabilní páry.

Nesmím zapomenout na slečnu Moniku, klientku, která léta toužila po lásce, po normálním vztahu mezi mužem a ženou.

To vše našla v muži, který tady v jednu dobu pracoval. Byl součástí firmy, která tady dostala zakázku.

Dnes Monika žije, a to již několik roků, se svým partnerem v jeho rodinném domku. Mám z toho obrovskou radost. Vrátit se k nám již nechce a svůj minulý život hodila za hlavu.

Od počátku pro mě bylo důležité to, abychom vnímali klienty skutečně jako lidi.

Tj. lidi, jako jsme my – tzv. běžná populace. Ne jako lidi druhé kategorie.

Možná je to tvrdé, ale je to tak.

A s tím mimo jiné souviselo i tykání. Tykání všem klientům bez rozdílu. Bylo to moje velké téma, a také velmi dlouhá cesta. Je to o nedostatku respektu a možná i tak trochu o té moci. Moci, která se dá někdy i zneužít.

Nemám právo ani jako ředitelka tykat zaměstnancům, ale také ani klientům.

Můžu je hezky oslovit jménem, ale vykat.

Rozumím tomu, že když jde o orientovaného klienta a vztah mezi ním a pracovníkem je dlouholetý (30-letý) tak, jak tomu bylo v některých případech, tak že bylo velmi obtížné.

Ale dlouholetí zaměstnanci již většinou ukončili svoje působení a odešli do důchodu a jsou tu noví pracovníci, a tito se již nemohou odkazovat na to, že mají s klientem dlouholetý vztah.

To vše, co zde bylo řečeno se týká především služby Domov pro osoby se zdravotním postižením (lidé s mentálním postižením).

V žádném případě, se to však neslučuje s principem oslovování u služby Domov se zvláštním režimem, kde máme seniory s demencí. Tady rozhodně platí, že všem klientům vykáme a oslovujeme je paní XY.

Celý tento proces souvisí s budováním firemní kultury a cíleným vzděláváním zaměstnanců.

Hned na začátku jsme zpracovali Etický kodex pracovníka Sociálních služeb Šebetov.

Na poradách a v rámci vzdělávání jsme řešili základní zásady naší práce.

Práce profesionální, ale vždy s nutnou dávkou empatie k našim klientům.

V období, kdy se naše zařízení začalo výrazně měnit jak prostředím, tak přístupem ke klientům, začaly se objevovat požadavky na poskytování péče seniorům, našim bývalým zaměstnancům. Mám za to, že to bylo to nejvyšší ocenění naší práce.

Že lidé, kteří věděli, jakou péči poskytujeme a jakým způsobem, chtěli jít k nám. A to byl začátek cesty k otevření další pobytové služby, a to Domova se zvláštním režimem. Je to služba, kterou poskytujeme od 1. ledna 2016. Získalo ocenění Vážka a je to služba, o kterou je velký zájem.

Ale ani u nás jsme nežili jen prací.

Během mého působení začali klienti hodně cestovat (po republice, ale i do zahraničí), bavit se, učit se, setkávat se se spoustou nových lidí.

Zájezdy do zahraničí mohli naši klienti absolvovat naprosto stejně, jako běžná populace – tj. s podporou pracovníka si vybrali, kam by chtěli jet a s jakou společností. Zařízení ale pořádalo zájezdy do zahraničí i tak, že s klienty mohli jet soukromě pracovníci nebo i jejich rodinní příslušníci. Oblíbené destinace byly Chorvatsko, Itálie, Maďarsko, Slovensko...

Pracovníci také rádi využili možnost zajet si se spolupracovníky např. do divadla, na nějaký zajímavý zájezd apod.

Důležitou součástí našich životů se také staly Dny otevřených dveří, které jsme pořádali vždy v průběhu měsíce září.

Postupem času se staly velmi vyhledávané a oblíbené širokou veřejností.

Naši klienti i pracovníci také ocenili, když se začaly pořádat plesy Sociálních služeb Šebetov...

Tolik práce, tolik vzpomínek.

Tolik lidí, které jsem mohla poznat a prožít s nimi kus života.

Co říci závěrem? Dovolte mi malou úvahu, tzv. „pod čarou“.

Ačkoliv je v současné době na trhu mnoho typů sociálních služeb, ať již terénních či pobytových, jsem i dnes přesvědčena že pobytová zařízení našeho typu, která poskytují vysoce specializovanou ošetrovatelskou a zdravotní péči zde mají své trvalé místo.

Je vždy ale důležité to, aby tato zařízení byla důstojným místem a aby zde nebyli umisťováni lidé, kteří tuto péči nepotřebují.

Domnívám se, že sociální služby by se měli vzájemně doplňovat, aby bylo možno reagovat na aktuální potřeby člověka, který službu hledá. Každý by měl mít možnost najít přesně to, co skutečně potřebuje.

Samotná integrace klientů pobytových služeb do většinové společnosti má své určité slabiny, se kterými je nutno pracovat.

Především jsme si v praxi ověřili, že ne celá veřejnost je dostatečně připravena na přirozenou integraci našich klientů. Často to jsou neurčité obavy, neznalost, stigma, které si naši klienti nesou z minulosti apod.

Nám v naší práci výrazně pomohlo to, že se od roku 2001 naše zařízení otevřelo veřejnosti.

Nabídli jsme všem možnost nahlédnout tzv. za bránu. Především to byly naše dnes již tradiční Dny otevřených dveří, dále jarmarky, kulturní akce i pro veřejnost, spolupráce s obcí, spolupráce se školami a mnoho dalšího.

Postupem času jsme získali důvěru a jen na Dny otevřených dveří nás často navštívilo až 500 návštěvníků.

Když jsme poprvé narazili na nedůvěru v jednom z bytových domů, bylo nutné vše s trpělivostí a značnou dávkou empatie vysvětlovat a komunikovat se všemi – tj. i s lidmi, kteří z počátku nebyli nakloněni myšlence, že by měli bydlet v jednom domě s „postiženými“ lidmi.

V této situaci mi pomohly osobní příběhy našich klientů. To, že jejich život nebyl vždy lehký, jaké jsou jejich sny, přání... Co umí, čemu se v životě věnují, že pracují...

V tom okamžiku se situace změnila, a i naši klienti se mohli bez obav představit svým novým sousedům.

Věřím, že to s „veřejností“ není tak zlé, jen musíme věnovat pečlivou pozornost přípravě, nezanedbávat osobní kontakt, předávat potřebné informace...

Je to cesta snad pomalejší, ale přináší trvalé výsledky.

Ještě jednou děkuji všem.

Ing. Zdeňka Vašíčková, MBA, ředitelka

Zprávičky

Domov pro osoby se zdravotním postižením Oddělení Z1, Z2, Z3, Z4

Nový rok 2021

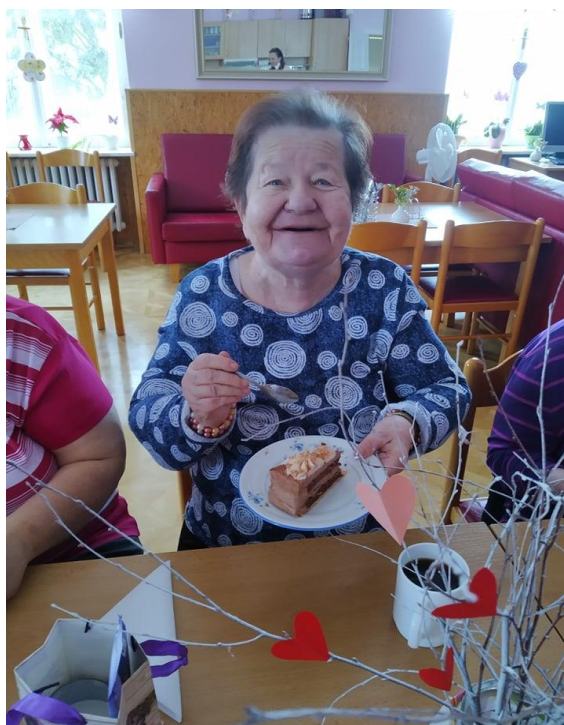
V novém roce 2021 jsme se v Dámském klubu na odd. Z4 opět sešli a popřáli si hodně zdraví a štěstí a připomněli si naše české zimní tradice - Tři krále, Hromnice a Masopust. V únoru jsme společně oslavili svátek svatého Valentýna a vyrobili jsme si přáníčka pro naše blízké a kamarády. Počasí bylo zatím dost nevlídné, tak jsme se zabavili malováním antistresových omalovánek, navlékáním korálkových náramků při poslechu hudby a trénovali jsme paměť zábavnou formou.

Jaro

Když se nám trochu rozjařilo a oteplilo, užívali jsme si prvních slunečních paprsků na procházkách v okolí zámku, u rybníka a poseděli v mezigenerační zahradě, kde jsme se kochali probouzející se přírodou a zpěvem ptáčků. Společně s uživatelkami na oddělení Z3 a Z4 jsme oslavily MDŽ posezením s kávou, zákusky a květinami. Také jsme relaxovali v oblíbeném Snoezelenu, kde jsme si užili nově připravenou tematickou hodinu MOTÝL a potom zase tematickou hodinu JARO, VELIKONOCE. Někteří uživatelé si oblíbili trénink na motomeđu, spojený s poslechem lidové hudby a hraní či poslech léčivého hudebního nástroje SHIVA DRON. Naši pilní čtenáři zase navštěvovali knihovnu, kde si zapůjčili knihy a popovídali si s pracovníci o přečtených knihách.

Velikonoce

Když se nám přiblížily Velikonoce, pustili jsme se společně s uživateli v Dámském klubu, ale také na ostatních odděleních do tvorby jarních dekorací. Vyzdobili jsme společně jídelny a společné prostory na odděleních větvíčkami vrby a břízy ve váze, ručně zdobenými kraslicemi a barevnými stužkami. Zaseli jsme si velikonoční osení – obilíčko, které se nám brzy zazelenalo. Květináče s obilíčkem jsme vyzdobili jarními zápichy a ozdobili jimi chodby zámku a někteří uživatelé si je dali do svých pokojů. Připomněli jsme si Velikonoční tradice, březnové a dubnové pranostiky a předčítali si jarní básničky.

Pečení dobrot

Protože máme rádi něco dobrého „ke kafičku“, vyzkoušeli jsme v Dámském klubu nové i osvědčené recepty a upekli jsme si slané pečivo – šneky z listového těsta a sladké muffiny s brusinkami polité čokoládovou polevou. Moc se nám povedly a všichni jsme si pochutnali. Jarní sluníčko nám dává novou energii a tak už plánujeme, co budeme dělat v příštích měsících.... třeba si zasadíme nové pokojové květiny a vysejeme si semínka bylinek a květin a v zahradě si společně ugrilujeme klobásky. Už se moc těšíme na hezké počasí a všem přejeme krásné a prosluněné jarní dny.

uživatelé DOZP a aktivizační pracovnice O. Cikánová

Domov se zvláštním režimem

Oddělení P1, P2 a P3

Rok 2021 je tu a my všichni s napětím čekáme, co nám přinese. Všichni věříme, neboť „Víra tvá tě uzdravila“, že se opravdu začne blýskat na lepší časy.

Všichni, to znamená uživatelé i zaměstnanci, jsme velmi rádi, že běh našich životů zde, v našem zařízení se začíná vracet k normálu. Že se znovu můžeme setkávat, povídat si, vyrazit ven a přivítat rodiny, přátele a známé. I příchod jara a první teplé sluneční paprsky v nás vyvolávají optimismus a dokáží zlepšit náladu.

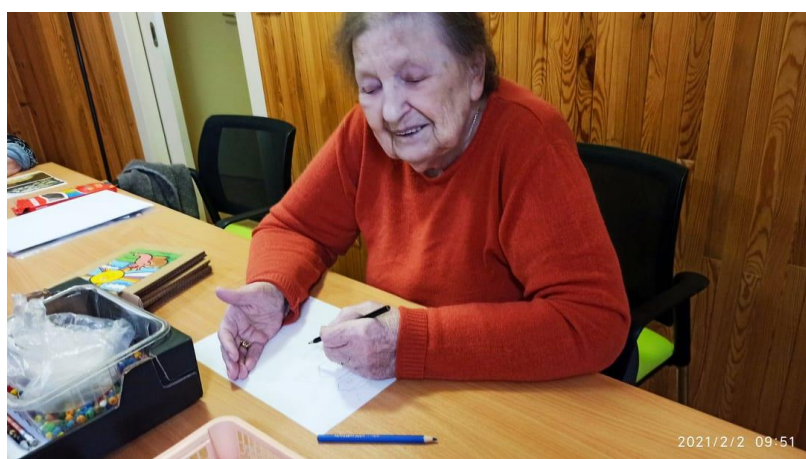
U nás na „Pavilonu“ jsme se opět začali setkávat v Klubech, na zpívání, cvičení, procvičování paměti...

Připomněli jsme si svátek opředený tajemstvím, svátek nových počátků a nadějí Hromnice. Vyzkoušeli jsme si hru Loto, luštíme křížovky, vyrobili jsme si obrázky ubrouskovou technikou, jarní a velikonoční dekorace, cvičíme lehká, protahovací cvičení. Samozřejmostí v tomto období je oslava MDŽ, kde nesměla chybět sklenička dobrého vína a zákusek. A oslav v tomto čase bylo víc. K narozeninám jsme popřáli p. Hirtové, p. Pichlerové, p. Richterové a p. Novákové Marii. Všem ještě jednou přejeme pevné zdraví a spokojené a klidné dny.

Velmi oblíbenou je u nás i hudba, ať už pasivní, nebo aktivní formou. Písničky a hudbu rádi zařazujeme do Tréninku paměti a zpěv při kytarě je jednou z nejoblíbenějších činností. Hodně se zaměřujeme i na individuální práce, kdy trénujeme paměť, luštíme křížovky, prohlížíme fotografie, povídáme si, čteme.

Čtení a předčítání – i tak rádi trávíme svůj volný čas. Oblíbenými autorkami jsou V. Javořická a V. Pittnerová. Přestože tyto dámy dělí jedna generace, obě psaly romány a povídky hlavně z vesnického, ale i z městského prostředí, kde popisují tehdejší běžný život člověka – lásku, peníze, majetek, společenské postavení, vztahy mezi lidmi.

Také nás těší, že se ujala možnost komunikace s blízkými přes aplikaci SKYPE. Pro některé uživatele a jejich rodiny se stala běžnou a pravidelnou.

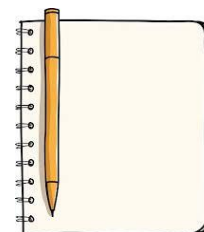
Všichni se už těšíme na sluníčko, teplo a na dny, které se už vrátí k normálu. Tak snad se nám to splní a Vám všem přejeme klidné a pohodové dny.

*uživatelé DZR a aktivizační
pracovnice Bc. I. Bártová a
E. Hirtová*

Chráněné bydlení

Ze zápisů paní Vrkočové Zuzany

Zuzana 12. března: Odešla jsem z práce ze Svitav kvůli zdravotním problémům. Bolely mě dost nohy. V práci jsem skončila v pátek. Brečela jsem. Šla jsem se loučit, koho jsem tam měla za kamarádky. Donesla jsem chlebičky a kávu. Jsem doma už 14 dní. Nakupuji, taky objednávám obědy, uklízím, vyšívám, vytírám, chodím ven na procházky. Teď slavíme Velikonoce. Zuzana, Jana, Lenka. Máme beránka, koláče. Budeme dělat v pondělí chlebičky. Všichni tři jsme se zapojily. Jana dala vařit vejce, Zuzana brambory, pak Lenka loupala, Zuzana to mačkala. Alenka dodělala bramborový salát, sekanou. Maso dala péct. Jana to ohřívá. Máme to dnes i na zítra. Na pondělí bramborový salát a sekanou. Od pátku mají Lenka, Jana volno do pondělka. Moc se těšily. Nemůžou být Jana s Věrou v Podbořanech. Lenka zase v Praze s Katkou a Lukášem. Zuzana s Blankou, Bohušem. Všichni na ně myslíme, voláme nebo píšeme e-maily. Snad to brzy skončí – koronavirus. Zuzana, Lenka, Jana

Momentky ze života v bytech...

Momentky z terapeutických dílen

Sociální okénko

Od ledna 2021 jsme přivítali na sociálním úseku novou kolegyni, paní Šárku Zemánkovou, DiS.

Paní Zemánková je sociální pracovnící pro Domov pro osoby se zdravotním postižením a Chráněné bydlení. Vedoucí sociálního úseku, paní Lucie Šmeralová, DiS., převzala po paní Mgr. Marii Hudcové Domov se zvláštním režimem.

Ze sociálního úseku Vám všem přejeme krásné jarní dny.

*L. Šmeralová, DiS., vedoucí sociálního úseku
a sociální pracovnice DZR*